

Cumae

Dit is één van de oudste en tegelijk de meest Noordelijke Griekse kolonie in Italië, in de 8ste E. v. C. gesticht door inwijkelingen uit Euboea op en rond een heuvel, die over de zee uitzag en de "Acropolis" van de vestiging werd. Al in de 4de E. v. C. werd de stad Romeins, maar het naburige Pozzuoli werd als stad veel belangrijker, en de ontwikkeling van Cumae stagneerde. In de 10de E. werd ze verwoest door de Saracenen, en was het verval volledig. Het werd een rovers- en piratennest, dat in 1207 door de Napoletanen letterlijk werd uitgerookt en met de grond gelijk gemaakt.

Tussen 1850 en 1930 zijn de resten, in verscheidene campagnes, opgegraven, en is het archeologische park geopend. Al moet er aan toe

De Grot van de Sibylle.

Op het einde van de toegangsalley, voorbij de tunnel, heb je rechts de zgn. 'Romeinse crypte', een tunnel van bijna 200 m., die even verder aansluit op een nog veel langere tunnel (ca. 1 km.) naar het 'Lacus Avernus', een kratermeer, dat in opdracht van Keizer Augustus door Agrippa onder de benaming 'Portus Iulius' was ingericht als vloothaven.

Links is de toegang tot de 'Grot van de Sibylle van Cumae'. Volgens de overlevering zou deze dame (een profetes) met de Griekse kolonisten mee gekomen zijn, en meer dan 1.000 (!) jaar oud geworden zijn. Haar voorspellingen waren legendarisch, en de Romeinen hadden een aantal ervan, die in boeken gebundeld waren, gekocht: zij behoorden tot de meest gerespecteerde documenten in het Oude Rome. Bij het ingang staan op 2 marmeren platen de verzen VI, 42-44 en VI 44-51 uit de Aeneïs van Vergilius, waarin het bezoek van Aeneas aan de Sibylle vermeld wordt.

Het oudste deel van de Grot is door de Grieken waarschijnlijk in de 4de E. v. C. uitgekapt. Het wordt vaak in verband gebracht met verdedigingswerken die in die tijd in de erboven gelegen 'Acropool' zijn aangebracht. De 'Grot' bestaat uit een lange gang

De Acropolis.

Een aantal trappen, links van de 'Grot', leiden naar de toegangsweg, de 'Via Sacra', naar de Acropolis. Grote stukken van de oude bevoering zijn nog aanwezig. Op het zgn. "Lage Terras", halverwege de beklimming, vind je wat nog rest van de **Tempel van Apollo** (ook hier zijn die verzen uit de Aeneïs aangebracht, die het over deze tempel hebben: VI, 14-19). Van de tempel van de Grieken blijft alleen het grote platvorm (34,6 op 18,3 m) over. De zuilbasissen en -fragmenten dateren uit de tijd van Keizer Augustus, toen de tempel helemaal herbouwd werd. Niet enkel de muren, maar ook de zuilen zijn in baksteen, die later witbepleisterd werden. Het merkwaardige aan deze verbouwing is dat de 'klassieke' noord-zuid oriëntering in een west-oost oriëntering veranderd is, waardoor de toegang uitgerekend daar kwam te liggen waar hij

Napels

worden gevoegd dat in de oude stad de opgravingen en restauraties ook al sinds die tijd bezig zijn en nog steeds niet toegankelijk!

Je kan deze site bezoeken met Vergilius, Aeneïs VI in je achterhoofd (als je de tekst al niet in handen hebt! Enkele pancartes helpen je ook!), waarin beschreven wordt hoe Aeneas hier de tempel van Apollo en de Grot van de Sibylle bezoekt, en van hieruit zijn beroemde tocht naar de onderwereld aanzet. Je kan het ook enkel omwille van de 'ambiente' doen: het is er gegarandeerd rustig en erg suggestief in de verbinding van belangrijke resten uit de Oudheid met een weelderige natuur en enkele prachtige vergezichten.

(132 m. lang, 2, m. breed en wel 5 m. hoog), die in een trapeziumvorm in de rots is uitgekapt (en dus de vorm heeft van een 'dromos'), en die verlicht wordt door 6 openingen rechts (ook al zijn dit niet de '100 deuren' waar Vergilius over spreekt!). Het voorste deel ervan is ingestort.

In de 3 zij-armen links hebben de Romeinen grote waterreservoirs ondergebracht. Het zouden zoetwaterreservoirs geweest zijn voor de (kleine) haven, die ondertussen volledig verzand is. In de linkerwand van de gang zie je nog steeds de sporen voor de aanvoerleiding van het water. Je ziet er ook 'loculi', christelijke graven (zowel in de 'dromos' als in de zijvertrekken in het midden en achterin): lange, horizontale sleuven, zoals je die ook in de catacomben aantreft.

Helemaal achterin links is er een vertrek met 3 cellen, waarvan de toegang kon afgesloten worden met een hek. Hier zou de Sibylle georakeld hebben. 'Zou', want al in de 2de E. van onze tijdrekening konden de inwoners van Cumae, zo vertelt ons Pausanias, geen orakel van de Sibylle aanwijzen (zij wezen hem wel een urne aan in tempel van Apollo met het 'gebeente van de Sibylle').

het minst wenselijk was: er was nauwelijks ruimte tussen de (ondertussen verdwenen) trappentoeegang en de verdedigingsmuur van het plateau! Ongetwijfeld moest de ingangpartij als 'decor' dienen voor wie beneden in de haven aankwam! In de 6de -7de E. is hij gebruikt als christelijke basilica. Er zijn 90 graftomben gevonden en ook de fundering van een achthoekige kuip (buiten de constructie), die waarschijnlijk als doopvont gediend heeft.

Op het 'Hoge Terras' (op de top van de heuvel, 80 m. boven de zeespiegel) stond de zgn. **Tempel van Jupiter** (zonder dat er specifieke 'bewijzen' zijn gevonden voor die toewijding). Ook al vermeldt Vergilius deze tempel niet, toch komen zijn geschiedenis en chronologie precies overeen met die van de andere tempel: Grieks, Augusteïsch,

Christelijk. De "cella" van de Romeinse tempel was in de christelijke basiliek ingericht als "presbyterium" (priesterkoor), dat op die manier in de middenbeuk van de kerk stond (zoals de "schola cantorum" in de vroege Romeinse basilieken). Ook hier zijn er talrijke graven en een doopvont teruggevonden.

Zoals steeds loont ook hier de inspanning weer de moeite! Onderweg naar boven heb je al een aantal "doorkijken" gehad naar de omgeving. Maar boven in het panorama subliem, vooral aan de zeekant: je kan kijken van de eilanden Procida en Ischia, links, tot de golf van Gaeta.